

MARIJA KAO "SACRARIUM" DUHA SVETOGA

Dr. Anton BENVIN*

(sažetak predavanja)

Zadani naslov valja čitati u kontekstu čitave problematike ovogodišnjeg Teološko-pastoralnog tjedna. Što u ovom sklopu znači da je Marija "svetište" (sacrarium) Duha Svetoga?

Naslov možemo razraditi u tri koraka:

1. Marija "sacrarium Spiritus sancti" u predanju Latinske Crkve.
2. Pneumatološki naglasci u suvremenoj mariologiji.
3. Duh Sveti i Marija (pokušaj teološke sinteze).

1. *Marija "sacrarium Spiritus sancti" u predanju Latinske Crkve.*

U rimskoj liturgiji od srednjega vijeka (od 10/11. st. otprilike) poznata je ova Marijina antifona: "Beata Dei Genetrix, Maria, virgo perpetua, templum Domini, *sacrarium Spiritus sancti*, sola sine exemplo placuisti D. n. I. Christo" (usp. Breviarius romanum, Off. BMV in sabbato; u novom Časoslovu dolazi na Gospino prikazanje 21. 11). Očito nadahnut tim liturgijskim mjestom, II. vatikanski sabor u VIII. glavi *Lumen gentium* uči: "Gledom na zasluge svoga Sina (Marija) na uzvišeniji način otkupljena i s njime sjedinjena... odlikovana je... da bude *roditeljicom* Božjem Sinu i zato premilom *kćerju* Očevom i *sve-t i i š t e m Duha Svetoga*... (LG 53). U ovisnosti otud izraz nadolazi u pobudnici Pavla VI. *Marialis cultus* (1974) u br. 26, s naknadnim pozivom bogoslovima i pastirima da prodube "otajstveni odnos između Duha Božjega i Djevice iz Nazareta" (MC 27).

Nastaju pitanja: Kada se prvi put javlja naziv "sacrarium sancti" za Mariju? Koji je put prevalio do nas? Što nam govori?

2. *Pneumatološki naglasci u suvremenoj mariologiji*

Odsutnost teme Duha Svetoga u brojnim priručnicima katoličke mariologije činjenica je unatoč od iskona priznatoj istini, dapače, dogmi Crkve, da je Isus, Sin Božji, "utjelovljen *po Duhu Svetom od Marije Djevice* i (da je tako) postao čovjekom" (Simbol nicejsko-carigradski; usp. Simbol apostolski itd.).

Iako u tom pogledu učenje Sabora znači golem korak naprijed, ni u njegovim dokumentima nije p n e u m a t o l o š k i vidik značenja "BDM Bogoro-

dice u misteriju Krista i Crkve" dovoljno osvijetljen. Pojedini komentatori su upozorili na određene vakume (npr. H. Mühlen, H. Laurentin...). Poslije Sabora – još više na poticaj MC Pavla VI. – ta se strana umnogome proučila, produbila, obuhvatnije sagledala.

Do kojih su glavnih uvida teolozi došli; Što u tom smislu znači da je Marija "sacrarium" Duha Svetoga? Uopće, u kakvom je ona odnosu s Duhom kao hipostazom Presvete Trojice?

3. *Duh Sveti i Marija* (pokušaj sinteze)

Zbog bogomaterinstva Mariji pripada jedinstveno mjesto u cjelokupnosti Kristova 'misterija'. Ako je Krist utjelovljeni (ili učovječeni) Sin Božji, a jest, on je *kao takav*, dakle upravo kao Krist, shvatljiv samo u povezanosti s Marijom kao svojom fizičkom, pravom pravcatom, osobnom "roditeljicom" (*genetrix* – *theotokos*); ostvarenje pak tog neraskidivog odnosa djelo je Duha Svetoga.

- a) Duh i Marijino začće (bez grijeha, u milosti);
- b) Duh i Marijino roditeljstvo (materinstvo);
- c) Duh i Marija pod križem (vazmeno otajstvo);
- d) Duh i Marija na Duhove;
- e) Duh i Marijina proslava (konačno dovršenje vazmenog otajstva).

* Ispričavamo se što nismo mogli ovdje donijeti cjelovito predavanje; autor nam ga nije dostavio.